

Ben je met de verkeerde pet uit bed gestapt?

“Kanjerschool”. Het is een van de buttons op de site van basisschool Joseph in Roosendaal. Alle leraren zijn er geslaagd voor de Kanjertraining en elk jaar bemachtigen nieuwe leerlingen het speciale Kanjerdiploma. Het doel van de Kanjertraining is pesten aanpakken en verlegen of bange leerlingen weerbaarder maken. Hoe zijn de resultaten?

Tekst: Manon van Wijnen

Beeld: Hollandse Hoogte, iStock

Je doet bijna altijd als een echte tijger, maar je gedraagt je soms als een bang konijn: de uitslag van de Kanjertest is recht voor z'n raap. De tijger (de kanjer), het konijn (de stille of bange), de aap (uitslover) en de pestvogel zijn de vier typetjes van de Kanjermethode, die werd ontwikkeld door ex-onderwijzer en psycholoog Gerard Weide. Bij elk typetje hoort een gekleurd petje, dat de leerkracht kan geven aan een kind wanneer het typisch tijger- of aapedgedrag vertoont. 'Kinderen van vier snappen al waar het petje voor staat, ze voelen feilloos aan dat het slaat op hun gedrag', vertelt Weide. Tien jaar geleden begon hij het Kanjerinstituut. Inmiddels werken 1500 scholen met zijn Kanjertraining; een leerlijn voor kinderen van vier tot en met vijftien jaar.

'Welke kleur pet heb je nu op? Is dat je bedoeling? Nee, welke wil je dan?' Dat is Kanjertaal die iedereen spreekt op O.B.S. de Tjotter in Lelystad. Adjunct-directeur Jessica Laagwater: 'Zodra de leerkracht heeft uitgelegd welk gedrag erbij hoort, wil elk kind de witte pet op en een tijger zijn.' Maar dat kinderen het makkelijk oppikken betekent niet dat onderwijzers onvoorbereid met het materiaal aan de slag kunnen, zegt Weide. 'Het is belangrijk dat je het materiaal goed leert gebruiken, want het heeft veel

Problemen rond pesten verdwijnen

impact. En je moet constant het goede voorbeeld geven. Dat betekent ook zelf bekritiseerd durven worden, omdat leerlingen in de training oefenen met kritiek uiten.'

Turbotraining Veel scholen kloppen bij het Kanjerinstituut aan als de situatie al uit de hand gelopen is. Hiervoor is er de Turbotraining, waarbij de orthopedagogen en (voormalige) onderwijzers van het Kanjerinstituut zich twee volle dagen op een klas storten. Daarnaast is er de reguliere training, van tien dagdelen verspreid over een halfjaar. Na afloop krijgen de leraren een licentie die na twee terugkomdagen definitief is. Ook de kinderen wacht een diploma, maar niet iedereen krijgt er een. Weide: 'Kinderen die zich blijven misdragen krijgen geen diploma.

Dat komt hard aan. Soms zo hard dat ouders de leraar uitfoeteren of hun kind subiet van school halen.' Het doel van de training is dat leerlingen meer respect krijgen voor de leerkracht, zichzelf durven zijn, zich veilig voelen, meer betrokkenheid voelen onderling, hun gevoelens beter kunnen verwoorden en meer zelfvertrouwen krijgen. En natuurlijk vooral dat het problemen rond pesten verdwijnen. In hoeverre gebeurt dat ook? De R.K. Basisschool Joseph uit Roosendaal profileert zich als Kanjerschool, omdat de methode heel goed is voor de school, vertelt directeur Theo Matthijsen. 'Het zorgt voor eenduidigheid en vertrouwen, iedereen weet wat "zwartepettengedrag" is.' Door de

Kanjerdiploma

Hier ben ik
Het is goed dat ik er ben
Er zijn mensen die van mij houden
Niet iedereen vindt mij aardig
Dat hoort zo
Ik luister wel naar kritiek
Ik zeg wat ik voel en wat ik denk
Doet iemand vervelend tegen mij?
Dan haal ik mijn schouders op
Doet iemand rot, dan doe ik niet mee.
Ik gedraag me als een kanjer
Want ik ben een kanjer

kanjermethode te koppelen aan de SCOL-observatielijst kan de school concrete resultaten meten. 'Vooral bij de rode en gele petjes, de aapjes die altijd het hoogste woord voeren en de bange konijntjes die denken "ze vinden mij niet leuk", is veel bereikt.' Over de zwarte petjes is Matthijsen sceptisch. 'Bij hen zie ik nog geen verschil, misschien worden die hooguit nog eens grijs.'

Leerkrachtafhankelijk Weide beaamt het beperkte resultaat bij zwarte petjes. 'De training heeft vooral succes bij de kinderen die uit angst achter zwarte petjes aanlopen. Als die daarmee ophouden staan de zwarte petjes alleen en kan de klas zeggen: verander je gedrag of je ligt eruit. Het komt voor dat een kind dan toch mee wil doen en dan heb je een opening.' Jenaplanschool De Hobbitstee uit Eemnes werkt sinds vier jaar met de Kanjertraining. Leerkracht middenbouw Femke Veenstra heeft wel eens haar zorgen. 'Het is enorm leerkrachtafhankelijk en dat vind ik best link. Niet iedereen kan dit geven, ook niet na de training. Je moet het aanvoelen en het kunnen overbrengen.' Weide begrijpt Veenstra's bezorgdheid. 'Daarom is de begeleiding zo intensief, ook al zegt de leerkracht dat het wel lukt. En daarom krijgen niet alle leerkrachten de licentie. Soms omdat ze aanvoelen dat het niets voor hen is, of op besluit van de directie, in overleg met ons. Komt een leerkracht na de training in de problemen, dan kan hij altijd contact opnemen. Dat kost niets en als het nodig is komen we opnieuw naar de klas.'

Informatie? info@kanjertraining.nl of 036-5489405. **Materiaalkosten: €250,-, begeleidingskosten: variabel. Ondersteuning na de training is gratis.**

Aap of tijger?

Ontdek het in de Kanjertest op www.kanjertraining.nl. Je klas testen? Klik op: [leerkracht/oudertest](http://www.kanjertraining.nl/leerkracht/oudertest) en voer de leerlingen in. Vergeet niet de resultaten te printen, want die worden niet bewaard.

